

Posudek vedoucího na diplomovou práci Petra Loudy
na téma „Program shovívavosti v rámci soutěžního práva EU“
(Plzeň, 2021, 60 číslovaných stran)

I. Téma práce

Zkoumaná práce je zaměřena na kartelové právo EU, přičemž se specificky věnuje tzv. programu shovívavosti v rámci unijního soutěžního práva. Ačkoli se tento program doznal řady změn a dynamický charakter má i obklopující ekonomická realita, diplomant nevyužil možnosti pokusit se podrobně vyhodnotit fungování tohoto programu či se zaměřit detailněji na srovnání unijního a českého vnitrostátního programu shovívavosti. V tomto směru tedy ze strany autora nedošlo z mého pohledu k dokonalému využití jinak velmi zajímavého tématu.

II. Splnění cílů práce, obsahová úroveň

Diplomant si v samotném úvodu jako cíl práce vytkl zhodnotit „vývoj programu shovívavosti, jeho specifické nástroje a limity“, a výslovně odmítl zabývat se hodnocením jeho úspěšnosti s tvrzením, že „o úspěšnosti programu shovívavosti v evropském soutěžním právu není pochyb.“ Takový přístup je však podle mého názoru poměrně popisný a zbytečně rezignuje jak na rozbor nedostatků stávající úpravy, tak i na případnou analýzu možných zlepšení *de lege ferenda*. Je sice nutné akceptovat, že zvolené minimalistické cíle byly diplomantem skutečně naplněny, ovšem vedoucí práce je považuje za podprůměrně ambiciózní na diplomovou práci.

Dílo je rozděleno na nečíslovaný úvod, hned 9 samostatných kapitol a konečně nečíslovaný závěr, přičemž uspořádání celého díla není bezvýhradně logické a plně srozumitelné. Po úvodním vyjasnění fungování volného trhu a jeho poruch ve formě monopolu (dominantního postavení) a kartelových dohod, diplomant v druhé kapitole vysvětluje v obecných konturách smysl programu shovívavosti na principu tzv. věžňova dilematu. Posléze se zabývá zhodnocením vývoje programu shovívavosti v rámci EU od první verze z roku 1996, přes novelizaci z roku 2002 až po poslední verzi z roku 2006 včetně částečné novelizace z roku 2015. Autor správně zahrnul vedle popisu samotného leniency programu také institut narovnání, nicméně jeho zahrnutí do samostatné kapitoly o 2 stranách textu vedoucí hodnotí silně kriticky, vhodnější by bylo jeho zahrnutí do jediné společné kapitoly o možnostech řešení soutěžního řízení před Komisí. Následně se diplomant věnoval v kapitole šesté analýze Evropské soutěžní sítě a v sedmé části pak příslušné judikatuře SDEU. Dílo je zakončeno kapitolami o vztahu leniency programu k ochraně lidských práv a velmi stručným popisem fungování tohoto programu v českém právní řádu před ÚOHS. Celkově působí struktura poměrně roztráštěně a vhodnější by podle

názoru vedoucího bylo kapitoly spojit do několika větších celků, které by logicky propojovaly různé aspekty popisované problematiky. S ohledem na uvedené výtky pochopitelně ani v závěru práce nemohl autor dospět k jiným, než pouze všeobecným závěrům bez podstatného vlastního přínosu či autentických kritických postojů. Přístup studenta v rámci psaní diplomové práce byl na jednu stranu velmi samostatný, ovšem na stranu druhou pouze za cenu shora konstatovaných vad, které bylo přitom možné pečlivější konzultací v průběhu psaní bez problémů odstranit.

III. Formální a teoretická úroveň práce

Posuzovaná práce je napsána vcelku srozumitelným a kvalifikovaným odborným jazykem a zahrnuje přijatelně rozsáhlý citační i poznámkový aparát, který vesměs dodržuje závazná citační pravidla. Bohužel dílo není prosté gramatických a stylistických prohřešků, které začínají hned v samotném úvodu, kde na str. 10 diplomant píše o tom, že se s kartelovými dohodami pojí „skrytost, těžká odladitelnost“. Ačkoli se účastníci kartelových dohod jistě snaží své jednání pečlivě odladit, ve skutečnosti chtěl autor zjevně psát o jejich těžké „odhalitelnosti“. Podobnou nedůslednost při jazykové kontrole demonstruje také např. věta „domněnky, které vedli účastníky kartelu ho rozkrýt“ na str. 21 nebo výrazy „Americká právní úprava“ či „Evropská právní úprava“ na str. 22. Z hlediska gramatické úrovně proto předložené dílo lze považovat za nepřilíš zdařilé, přičemž si tyto nedostatky vysvětlují uspěchaným odevzdáním práce bez dostatečného pročtení celého textu.

Z pohledu teoretické úrovně diplomant na jednu stranu demonstroval znalosti zkoumané látky na slušné úrovni, bohužel nedokázal překonat kompilační styl vycházející z použité literatury a v dostatečné míře zařadit vlastní kritické úvahy či návrhy de lege ferenda. V celém díle je navíc 35x použit pojem „Společenství“ ve smyslu ES, tj. termín, který de lege lata od roku 2009 již neexistuje a lze jej přinejlepším používat jako historický výraz. To ukazuje na zjevné převzetí tohoto pojmu ze starší literatury navíc v kombinaci buď s nedostatečnou závěrečnou kontrolou textu či nepochopením terminologie. Jedná se proto o odbornou práci pouze se slabší teoretickou úrovní, která vychází především ze syntézy existujících psaných zdrojů, která však s již naznačenými výhradami přesto ještě splňuje standardy kvalifikační práce.

IV. Klasifikace práce a náměty na rozpravu

Závěrem si dovoluji svoje hodnocení uzavřít výrokem, že podle mého názoru posuzovaná práce přes zmíněné výtky ještě splňuje minimální obsahové, formální i odborné požadavky kladené na diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě s předběžným hodnocením dobře.

V rámci ústní rozpravy navrhuji, aby diplomant zodpověděl otázky:

- 1) Jak byste vysvětlil své tvrzení ze str. 22 práce, že „v Americké úpravě hospodářské soutěže je přípustný trest odnětí svobody. S ním se v Evropské, popřípadě národní úpravě společenství, neseškáváme.“ Platí skutečně, že v rámci vnitrostátní právní úpravy neexistují kvalifikované trestné činy spočívající v porušení pravidel hospodářské soutěže?

- 2) V návaznosti na v závěru citovanou právní zásadu *ne bis in idem*, se pokuste vysvětlit, zda v případě, kdy účastník protisoutěžní kartelové dohody využije programu shovívavosti na úrovni unijní / vnitrostátní, zaniká automaticky jakákoli trestní odpovědnost takové osoby? Je právně možný souběh správního řízení a trestního řízení při porušení pravidel hospodářské soutěže? Je právně možný souběh více trestních řízení v různých členských zemích EU za stejný protisoutěžní skutek? Je právně možné soukromoprávní vymáhání náhrady škody i v případě, kdy účastník kartelové dohody využil programu shovívavosti?

V Plzni dne 15.04.2021

Mgr. Tomáš Krivka